

Ez a szöveg szépen írott?

A nyelv változása mindennapunk része. Néha megmosolygunk egy régiesnek vagy irodalminak tűnő szót, például azt, hogy *mezítlén*, míg néha feltűnik egy nagyon új, nagyon szokatlan kifejezés, például az, hogy *ez a szöveg szépen írott*. A változás során új kifejezésmódok jelennek meg ugyanarra a dologra. Azt, hogy a problémával már nem kell foglalkoznunk, háromféleképpen is mondhatjuk: 1. *A probléma megoldott*, 2. *A probléma meg van oldva* és 3. *A problémát megoldottuk*. Az újabb kifejezésmódok (1 és 2) mindig feltűnőbbek, szokatlanabb a hagyományoshoz (3) képest. A nyelv változása során sok esetben az új alakok normalizálódnak és válnak egyre kevésbé feltűnővé. Ezután ismét jön egy új alak és kezdődik a folyamat előlről. Így tehát az új és régi alakok párhuzamos megléte a nyelvben egy természetes jelenség, nehéz helyesnek vagy helytelennek kategorizálni ezeket, ugyanúgy, mint az evolúciós folyamatokról sem lehet ítéletet hozni helyesség szempontjából. Ezek a formák ugyanannak a dolognak a különböző változatai.

A fent leírt három szerkezet mindegyike ún. rezultatív szerkezet, ami azt jelenti, hogy egy esemény nyomán létrejövő állapotot írnak vagy írtak le. *A probléma megoldott* és *A probléma meg van oldva* szerkezetek azt az állapotot írják le, ami a probléma megoldásának eredményeképp áll fenn. Különbség köztük annyi, hogy a *meg van oldva* szerkezet régebbi. Minden régebbi szerkezet megszokottabbnak, „normálisabbnak” tűnik. *A problémát megoldottuk* szerkezetet ma már nem is érezzük rezultatívnak, csak egyszerű múlt időnek, hiszen ez a szerkezet már több, mint ezeréves múltra tekint vissza. Fontos azonban tudni, hogy ez a szerkezet is korábban egy rezultatív szerkezet volt. Jelentése megegyezett az 1. és a 2. példa mai jelentésével. Ezt a feltűnő formai hasonlóság is magyarázza: *A probléma adott* és *A koronavírus adott egy problémát*.

Ezek alapján láthatjuk, hogy a három szerkezet megléte a nyelvben indokolt. Különbség van bennük szokatlanságukban, alakulásukban is, de mindhárman szerves és jogos részük a magyar nyelvnek, ugyanúgy, mint az evolúció során kialakult élőlényeknek.

Az Információs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-19-3 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság

Programjának szakmai támogatásával készült.